

Oslo/Ålesund 27.01.2009

Til Kunnskapsdepartementet

NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida – Karlsenutvalgets innstilling

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund har følgende uttalelse til Karlsenutvalgets innstilling:
Generelt vil vi uttrykke støtte til utvalgets innstilling. Her er mange gode og fremtidsrettede forslag, og NFFL ser frem til en oppfølging i forhold til realisering og implementering.

Departementet har bedt om tilbakemelding på 8 hovedområder, og vi vil derfor gi våre merknader i det rekkefølgen KD ønsker:

Til pkt 1 – Om bedre gjennomføring i videregående opplæring.
NFFL mener at vurdering av gjennomføring bør sees i et videre perspektiv. Det må ikke sees som ensidig negativt at en ungdom ønsker å oppleve praktisk yrkesrettet mestring underveis på veien mot et yrkesvalg. Det er viktigere at den enkelte ungdom får anledning til å prøve ut egne evner og ferdigheter fremfor å bli presset til avgjørende veivalg i umoden alder. Økt fokus på karriereveiledning må også kunne gi grunnlag for at tid og utdanningsløp blir tilrettelagt i et positivt mangfold. NFFL mener at myndighetene bør vektlegge utvikling av alternative skoletilbud, også i privat regi, som supplement til det offentlige ”normaltilbudet”.

NFFL mener også at lærlingetilskuddet bør økes, slik at bedriftene kan påta seg en mer omfattende oppfølging av lærlingen. Bedriftene bør også kunne få støtte til kompetanseutvikling for sine faddere eller instruktører når dette er et behov i forhold til å ta imot lærlinger.
Vi forslår dessuten en ordning med halv arbeidsgiveravgift for lærlinger i bedrifter, eller helst ingen arbeidsgiveravgift.

Til pkt. 2 Utbygging av fagskoletilbud som en videre karrierevei.
NFFL støtter forslaget om å bygge ut karriereveier som inkluderer fagskoleutdanninger. Dette vil bidra til å øke karriereløpet for de som jobber i et yrke, og bidra til kvalitetsheving i selve yrkesutøvelsen. En mulig utdanning på et ”mesternivå” vil gi gode signaler til de som skal ta fagbrevet som avslutning på grunnutdanningen.

Skal fagskoleutdanningen lykkes som yrkesfaglig verktøy MÅ den finansieres av offentlige Midler, eventuelt med en lik egenandel for alle utdanninger. Det er helt uholdbart at enkelte yrker skal ha 100 prosent finansiering av videreutdanningsløp mens andre er helt uten statlig finansieringsordning. NFFL har tidligere, sammen med Forum for fagskoler, spilt inn et forslag til en mulig finansieringsordning for fagskoleutdanninger.
Forutsatt statlig finansiering mener NFFL at også fagskolestudenter bør ha rett til pedagogisk og karrieremessig rådgivning. Bestemmelser om dette bør inn i fagskoleloven, når finansieringsløsningen er på plass.

- Til pkt 3: NFFL støtter forslagene fra Karlsenutvalget. Vi vil anbefale at kravene for å starte på en fagskoleutdanning blir fleksible, ettersom begrepet videregående utdanning er et relativt begrep – der alle ”generasjoner” av vgs må kunne telle. Fokuset bør være på resultatoppnåelse og sluttkompetanse, der staten bør stille krav om som kvalitetssikrer eksamens- og sensureringsarbeidet.
- Til pkt. 4 NFFL mener prinsipielt at kompetanse i et karrieresperspektiv bør ”datostemples”. Dvs. at alle voksne innbyggere bør kunne få en ”ny sjanse” etter et visst tidsrom, når den tilegnede formalutdanningen sakker akterut. For eksempel kunne det settes en generell aldersgrense som utløser en ny rett til faglig oppdatering.
Dette er viktig blant annet for å unngå klientifisering for å kunne oppnå yrkesrettet fornyelse via NAV-systemet. Det er nå på tide at Kompetansereformens visjoner realiseres med hensyn til rett til fornyet kompetanse i moden alder. Hvis for eksempel alle som er fylt 40 år får utløst rett til ett nytt utdanningsår, så kan dette kunne gi helt nye muligheter til å restarte en yrkeskarriere. Utdanningstilbud for godt voksne bør ta utgangspunkt i de prinsippene som gjelder for Praksiskandidater og realkompetanseverdsetting.
- NFFL vil særlig understreke behovene for såkalte små og verneverdige fag. For slike fagutdanninger er det særlig viktig å tilrettelegge for at voksne yrkesutøvere, ofte med høy realkompetanse gjennom lang utøvelse av faget, får anledning til å oppnå formell kompetanse. Samarbeid med bransjeorganisasjoner og spesifikke fagmiljøer blir her viktig. Løsningen kan gjerne være at det etableres private videregående skoler eller fagskoler, i samarbeid med de aktuelle ”kulturbærerne”. En fagskoleutdanning i bygningsvern og små håndverksfag kan være en god måte å ivareta den immaterielle og materielle kulturarven vår
- Vi foreslår også en ordning med en offentlig grunnfinansiering av Opplæringskontorer for små håndverksfag, fordi medlemsbedriftene er ressursvake, og opplæring i disse fagene er særlig sårbare og ressurskrevende.
- Til pkt. 5 NFFL støtter forslagene fra Karlsenutvalget, og vi har ingen spesielle synspunkter utover utvalgets egne.
- Til pkt. 6 NFFL støtter forslagene fra Karlsenutvalget, og vi har ingen spesielle synspunkter utover utvalgets egne.
- Til pkt. 7 NFFL støtter forslagene fra Karlsenutvalget, og vi har ingen spesielle synspunkter utover utvalgets egne.
- Til pkt. 8 NFFL er glad for dette punktet og vil understreke at økt internasjonalisering av det norske utdanningssystemet er viktig. Vi mener Norge har mye å tjene på dette. Økt engasjement bør innebære bedre muligheter for yrkesprøving av innvandreres kompetanse, og etablering av norske yrkesutdanninger i utlandet. Samarbeid med bransjeorganisasjoner og multinasjonale selskaper blir viktig.

Dette er våre høringssynspunkter til en meget god innstilling.

For NFFL

Ragnar Johansen
styreleder